

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

2 martie 2023 *

„Trimitere preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Cooperare judiciară în materie penală – Directiva 2014/41/UE – Ordinul european de anchetă – Articolul 1 alineatul (1) – Noțiunea de «autoritate judiciară» – Articolul 2 litera (c) – Noțiunea de «autoritate emitentă» – Ordin emis de o administrație fiscală fără validare de către un judecător sau un procuror – Administrație fiscală care își asumă drepturile și obligațiile parchetului în cadrul unei anchete fiscale penale”

În cauza C-16/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Oberlandesgericht Graz (Tribunalul Regional Superior din Graz, Austria), prin decizia din 21 decembrie 2021, primită de Curte la 6 ianuarie 2022, în procedura privind recunoașterea și executarea unui ordin european de anchetă referitor la

MS,

cu participarea:

Staatsanwaltschaft Graz,

Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Düsseldorf,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din doamna K. Jürimäe (raportoare), președintă de cameră, și domnii M. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul J. Richard de la Tour,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru MS, de J. Herbst, Rechtsanwalt;
- pentru guvernul austriac, de A. Posch, J. Schmoll și M.-T. Rappersberger, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul german, de J. Möller, P. Busche, M. Hellmann și D. Klebs, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și M. Wasmeier, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (1) primul paragraf și a articolului 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală (JO 2014, L 130, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei cereri de executare, în Austria, a unui ordin european de anchetă emis de Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Düsseldorf (Serviciul pentru cauze fiscale penale și anchete fiscale din Düsseldorf, Germania) (denumit în continuare „Serviciul pentru cauze fiscale penale din Düsseldorf”) în ceea ce o privește pe MS.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (5)-(8) ale Directivei 2014/41 au următorul cuprins:
 - „(5) [...] a devenit evident faptul că actualul cadru de strângere a probelor este prea fragmentat și complicat. În consecință, se impune o nouă abordare.
 - (6) În cadrul Programului de la Stockholm adoptat de Consiliul European la 10-11 decembrie 2009, acesta a considerat că ar trebui să se urmărească instituirea unui sistem cuprinzător pentru obținerea probelor în cazurile cu o dimensiune transfrontalieră, pe baza principiului recunoașterii reciproce. Consiliul European a arătat că instrumentele existente în acest domeniu constituie un regim fragmentar și că este necesară o nouă abordare, bazată pe principiul recunoașterii reciproce, dar care să ia în considerare și flexibilitatea sistemului tradițional de asistență judiciară reciprocă. În consecință, Consiliul European a solicitat un sistem cuprinzător care să înlocuiască toate instrumentele existente în acest domeniu, inclusiv Decizia-cadru 2008/978/JAI [a Consiliului din 18 decembrie 2008 privind mandatul european de obținere a probelor în scopul obținerii de obiecte, documente și date în vederea utilizării acestora în cadrul procedurilor în materie penală (JO 2008, L 350, p. 72)], care să includă pe cât posibil toate tipurile de probe și care să prevadă termene pentru aplicare și să limiteze pe cât posibil motivele de refuz.

(7) Această nouă abordare este bazată pe un instrument unic numit ordinul european de anchetă. Un ordin european de anchetă urmează să fie emis în scopul desfășurării uneia sau mai multor măsuri de investigare specifice în statul care execută ordinul european de anchetă (denumit în continuare «statul executant») în vederea strângerii de probe. Aceasta include obținerea de probe care sunt deja în posesia autorității executante.

(8) Ordinul european de anchetă ar trebui să aibă un domeniu de aplicare orizontal și, în consecință, să se aplice tuturor măsurilor de investigare destinate strângerii de probe. [...]"

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Ordinul european de anchetă și obligația de executare a acestuia”, prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„Ordinul european de anchetă reprezintă o decizie judiciară emisă sau validată de o autoritate judiciară a unui stat membru (denumit în continuare «statul emitent») pentru a pune în aplicare una sau mai multe măsuri de investigare specifice într-un alt stat membru (denumit în continuare «statul executant») în vederea obținerii de probe în conformitate cu prezenta directivă.”

5 Potrivit articolului 2 din directiva menționată, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

[...]

(c) «autoritate emitentă» înseamnă:

- (i) un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror competent pentru cauza vizată sau
- (ii) orice altă autoritate competentă, astfel cum este definită de către statul emitent, care acționează, în cazul respectiv, în calitate de autoritate de anchetă în cadrul procedurilor penale, care are competența să dispună strângerea de probe în conformitate cu dreptul intern. În plus, înainte de a fi transmis autorității executante, ordinul european de anchetă este validat, după examinarea conformității sale cu condițiile pentru emiterea unui ordin european de anchetă în temeiul prezentei directive, în special condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1), de către un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror din statul emitent. În cazul în care ordinul european de anchetă a fost validat de o autoritate judiciară, autoritatea respectivă poate fi considerată, de asemenea, autoritate emitentă în sensul transmiterii ordinului european de anchetă;

[...]"

6 Articolul 4 din aceeași directivă, intitulat „Tipuri de proceduri pentru care poate fi emis ordinul european de anchetă”, prevede:

„Ordinul european de anchetă poate fi emis:

- (a) în cazul procedurilor penale inițiate de către o autoritate judiciară sau care pot fi inițiate în fața unei autorități judiciare cu privire la o infracțiune în temeiul dreptului intern al statului emitent;

- (b) în proceduri inițiate de autorități administrative sau autorități judiciare cu privire la fapte care constituie încălcări ale normelor de drept și care sunt incriminate prin dreptul intern al statului emitent și în cazul în care decizia poate da naștere unei acțiuni în fața unei instanțe competente în special în materie penală;
- (c) în cazul procedurilor inițiate de autorități judiciare cu privire la fapte care constituie încălcări ale normelor de drept și care sunt incriminate prin dreptul intern al statului emitent și în cazul în care decizia autorităților menționate poate da naștere unei acțiuni în fața unei instanțe competente în special în materie penală; și
- (d) în legătură cu procedurile menționate la literele (a), (b) și (c) care privesc infracțiuni sau încălcări care pot angaja răspunderea unei persoane juridice sau pot conduce la aplicarea de pedepse unei persoane juridice în statul emitent.”
- 7 Articolul 33 din Directiva 2014/41, intitulat „Notificări”, prevede la alineatele (1) și (2):
- „(1) Până la 22 mai 2017, fiecare stat membru notifică Comisiei [Europene] următoarele:
- (a) autoritatea sau autoritățile care, în conformitate cu dreptul intern, sunt competente în conformitate cu articolul 2 literele (c) și (d), atunci când acest stat membru este statul emitent sau statul executant;
- [...]
- (2) De asemenea, fiecare stat membru poate furniza Comisiei lista documentelor necesare pe care ar urma să le solicite conform articolului 22 alineatul (4).”
- 8 Formularul privind ordinul european de anchetă, care figurează în anexa A la această directivă, conține printre altele o secțiune K, în care trebuie indicat în special tipul autorității care a emis ordinul european de anchetă, respectiv o autoritate judiciară sau orice altă autoritate competentă, astfel cum este definită în dreptul statului emitent. Acest formular conține de asemenea secțiunea L, în care trebuie indicate, dacă este cazul, datele de contact ale autorității judiciare care a validat ordinul european de anchetă.

Dreptul german

- 9 Printr-o scrisoare de notificare a Reprezentanței Permanente a Republicii Federale Germania pe lângă Uniunea Europeană din 14 martie 2017, acest stat membru a indicat, în conformitate cu articolul 33 alineatele (1) și (2) din Directiva 2014/41:

„În funcție de normele de competență aplicabile ale landurilor, în Germania pot fi autorități emitente și de executare, pe de o parte, ansamblul autorităților judiciare și deci printre altele Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof [(procurorul general de pe lângă Curtea Federală de Justiție, Germania)], parchetele, parchetele generale și Zentrale Stelle in Ludwigsburg [(Oficiul central din Ludwigsburg al ministerelor justiției ale landurilor de investigare a crimelor naziste, Germania)], precum și toate instanțele judecătorești competente în materie penală.

Pe de altă parte, pot fi de asemenea autorități emitente și de executare autoritățile administrative care, în temeiul dreptului german, sunt competente în materie de urmărire penală și de sancționare a contravențiilor.

În ceea ce privește cererile pe care autoritățile administrative germane le adresează unui alt stat membru al Uniunii, se prevede, în conformitate cu articolul 2 litera (c) din [Directiva 2014/41], că acestea trebuie în principiu să fie confirmate de parchetul de pe lângă tribunalul regional în circumscripția căruia se află sediul autorității administrative. Prin derogare de la cele de mai sus, landurile pot atribui competența pentru această confirmare unei instanțe judecătorești sau pot reglementa în mod derogatoriu competența teritorială a parchetului însărcinat cu confirmarea [...]

Cererile formulate de autoritățile fiscale germane, care, în temeiul articolului 386 alineatul (2) din Abgabenordnung [Codul fiscal german, în versiunea publicată la 1 octombrie 2002 (BGBl. 2002 I, p. 3866; BGBl. 2003 I, p. 61)], efectuează în mod autonom anchete penale, nu trebuie să fie confirmate de o autoritate judiciară sau de o instanță judecătorească. Într-un astfel de caz, în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 399 alineatul (1) din Codul fiscal german și ale articolului 77 alineatul (1) [din Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Legea germană privind asistența judiciară internațională în materie penală), în versiunea publicată la 27 iunie 1994 (BGBl. 1994 I, p. 1537)], autoritățile fiscale își asumă drepturile și obligațiile unui parchet și acționează, așadar, ele însele în calitate de autoritate judiciară în sensul articolului 2 litera (c) din [Directiva 2014/41].”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 10 Serviciul pentru cauze fiscale penale din Düsseldorf efectuează o anchetă pentru fraudă fiscală împotriva lui MS. Aceasta, în calitate de administratoare a unei societăți cu răspundere limitată, este suspectată că nu a declarat, în perioada cuprinsă între anul 2015 și luna februarie a anului 2020, cifre de afaceri generate din exploatarea unei case de toleranță, o astfel de omisiune având o incidență fiscală de aproximativ 1,6 milioane de euro.
- 11 În scopul acestei anchete, serviciul respectiv a emis un ordin european de anchetă, pe care l-a transmis, la 23 iulie 2020, la Staatsanwaltschaft Graz (Parchetul din Graz, Austria). Prin acest ordin, serviciul menționat a solicitat Parchetului din Graz să ridice de la o bancă situată în Austria documente referitoare la două conturi bancare deschise pe numele lui MS privind perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2015 și 28 februarie 2020.
- 12 În secțiunea K din ordinul menționat s-a arătat că acesta a fost emis de o „autoritate judiciară”. În consecință, serviciul competent nu a completat secțiunea L din același ordin, în care trebuie să figureze, în caz de validare a acestuia din urmă de către o autoritate judiciară, datele de contact ale autorității respective.
- 13 Din decizia de trimitere reiese că, în conformitate cu Strafprozessordnung (Codul de procedură penală austriac), o bancă nu poate fi obligată să furnizeze informații cu privire la conturi bancare și să transmită documente referitoare la aceste conturi decât în cadrul unei măsuri de investigare, care trebuie să fie dispusă de parchet în temeiul unei autorizații judiciare.
- 14 Prin ordonanța din 5 august 2020, la cererea parchetului din Graz, Haft- und Rechtsschutzrichterin (judecătorul de detenție și de protecție jurisdicțională) de pe lângă Landesgericht für Strafsachen Graz (Tribunalul Regional Penal din Graz, Austria) a autorizat punerea în executare a ordinului european de anchetă menționat la punctul 11 din prezenta hotărâre. La 7 august 2020, Parchetul din Graz a dispus executarea măsurii solicitate.
- 15 MS a sesizat Oberlandesgericht Graz (Tribunalul Regional Superior din Graz, Austria), care este instanța de trimitere, cu o acțiune împotriva ordonanței din 5 august 2020. În fața acestei instanțe, MS susține că Serviciul pentru cauze fiscale penale din Düsseldorf nu este nici o

„autoritate judiciară” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2014/41, nici o „autoritate emitentă” în sensul articolului 2 litera (c) din această directivă. Așadar, acest serviciu nu ar fi competent să emită un ordin european de anchetă.

- 16 Instanța de trimitere subliniază că este chemată să se pronunțe cu privire la legalitatea executării ordinului european de anchetă emis de Serviciul pentru cauze fiscale penale din Düsseldorf. Ea precizează că acest ordin nu a fost validat de o autoritate judiciară, astfel cum este prevăzut la articolul 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/41, atunci când autoritatea emitentă este o altă autoritate decât un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror competent pentru cauza vizată. Prin urmare, ar fi necesar să se stabilească dacă administrația fiscală, abilitată în temeiul dreptului german, în ceea ce privește anumite infracțiuni determinate, să își asume drepturile și obligațiile parchetului, poate fi asimilată unei „autorități judiciare” în sensul articolului 1 alineatul (1) din această directivă și unui „procuror” în sensul articolului 2 litera (c) punctul (i) din directiva menționată.
- 17 Potrivit acestei instanțe, argumente întemeiate pe modul de redactare și pe rațiunea existenței acestor dispoziții, așa cum au fost interpretate de Curte în Hotărârea din 8 decembrie 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ordine de transfer falsificate) (C-584/19, EU:C:2020:1002), și de domnul avocat general Campos Sánchez-Bordona în Concluziile prezentate în cauza Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (C-66/20, EU:C:2021:200), s-ar opune unei asemenea asimilări.
- 18 În acest context, ea subliniază că poziția instituțională a administrației fiscale, care nu este menționată în lista autorităților judiciare care figurează la articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41 în calitate de autoritate emitentă, se distinge net de cea a parchetului, care, în ceea ce îl privește, este menționat în această listă.
- 19 Astfel, spre deosebire de parchet, administrația fiscală ar fi o entitate administrativă care face parte din puterea executivă, competentă în materie fiscală și integrată în structura ierarhică a ministerului finanțelor german fără a beneficia de nicio autonomie, independență și libertate de acțiune. Ea ar fi investită cu competența de a efectua o urmărire penală în mod autonom doar în ceea ce privește anumite infracțiuni determinate, și aceasta numai atât timp cât nu își declină ea însăși competența privind o atare cauză în favoarea parchetului sau acesta nu se autosesizează referitor la cauza respectivă, ceea ce ar fi posibil în orice moment și fără un motiv special. Atunci când parchetul efectuează ancheta, administrația fiscală ar avea doar aceleași drepturi și obligații ca cele atribuite serviciilor de poliție. Atunci când efectuează ancheta în mod autonom, administrația fiscală nu ar face decât să „își asume” drepturile și obligațiile conferite parchetului în ancheta penală, fără a le deține ea însăși.
- 20 În schimb, poziția instituțională a unui parchet s-ar caracteriza prin faptul că el acționează în fața instanțelor în calitate de garant al legalității, participă efectiv la administrarea justiției și servește interesul general legat de respectarea legii.
- 21 Cu toate acestea, instanța de trimitere admite că este de asemenea posibil să se considere ca administrația fiscală, prin asumarea drepturilor și obligațiilor parchetului, să fie asimilată unei „autorități judiciare” și unei „autorități emitente” în sensul articolului 1 alineatul (1) și, respectiv, al articolului 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41.

- 22 Astfel, din Hotărârea din 8 decembrie 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ordine de transfer falsificate) (C-584/19, EU:C:2020:1002, punctele 51 și 56-73), ar reieși că unica condiție, în vederea calificării unei entități vizate la articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41 drept „autoritate emitentă”, ar ține de competența sa în cauza în discuție și de emiterea ordinului european de anchetă cu respectarea garanțiilor prevăzute de această directivă.
- 23 În aceste împrejurări, Oberlandesgericht Graz (Tribunalul Regional Superior din Graz) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 1 alineatul (1) [primul paragraf] și articolul 2 litera (c) punctul (i) din [Directiva 2014/41] trebuie interpretate în sensul că trebuie considerat «autoritate judiciară» și «autoritate emitentă» în înțelesul acestor dispoziții și un Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung (Serviciu pentru cauze fiscale și anchete fiscale) german, împuternicit în temeiul prevederilor naționale să își asume drepturile și obligațiile parchetului în ceea ce privește anumite infracțiuni determinate?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 24 Prin intermediul întrebării unice, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) primul paragraf și articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41 trebuie interpretate în sensul că administrația fiscală a unui stat membru care, deși ține de puterea executivă a acestuia din urmă, desfășoară în mod autonom, în conformitate cu dreptul național, anchete fiscale în locul parchetului și prin asumarea drepturilor și obligațiilor conferite acestuia din urmă poate fi calificată drept „autoritate judiciară” și „autoritate emitentă” în sensul primei și, respectiv, al celei de a doua dintre dispozițiile amintite.
- 25 În vederea interpretării dispozițiilor menționate, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acestora, ci și de contextul lor și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte aceste dispoziții [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ordine de transfer falsificate), C-584/19, EU:C:2020:1002, punctul 49 și jurisprudența citată].
- 26 În primul rând, în ceea ce privește interpretarea literală, trebuie amintit că articolul 1 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2014/41 definește ordinul european de anchetă ca fiind o decizie judiciară emisă sau validată de o autoritate judiciară a unui stat membru pentru a pune în aplicare una sau mai multe măsuri de investigare specifice într-un alt stat membru în vederea obținerii de probe în conformitate cu această directivă.
- 27 Noțiunea de „autoritate judiciară” utilizată la această dispoziție nu este definită acolo. Prin urmare, dispoziția menționată trebuie interpretată în coroborare cu celelalte dispoziții ale Directivei 2014/41 și în special cu articolul 2 litera (c) din aceasta.
- 28 Această din urmă dispoziție definește ceea ce trebuie să se înțeleagă, în sensul directivei menționate, prin „autoritate emitentă”. Astfel, potrivit articolului 2 litera (c) punctul (i) din directiva amintită, constituie o autoritate emitentă „un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror competent pentru cauza vizată”. Potrivit articolului 2 litera (c) punctul (ii) din aceeași directivă, constituie de asemenea o autoritate emitentă „orice altă autoritate competentă, astfel cum este definită de către statul emitent, care acționează, în cazul respectiv, în calitate de autoritate de anchetă în cadrul procedurilor penale, care are competența să dispună strângerea de probe în conformitate cu dreptul intern”. În plus, din

această din urmă dispoziție reiese că, atunci când un ordin european de anchetă este emis de o atare „altă autoritate”, el trebuie validat de o autoritate judiciară, și anume de un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror din statul emitent, înainte de a fi transmis autorității de executare.

- 29 Rezultă, așadar, din termenii clari ai articolului 2 litera (c) din Directiva 2014/41 că această dispoziție efectuează o distincție între două categorii de autorități emitente, prevăzute la punctele sale (i) și, respectiv, (ii).
- 30 Astfel, articolul 2 litera (c) punctul (i) din această directivă desemnează în mod expres drept „autorități emitente” judecătorii, instanțele judecătorești, judecătorii de instrucție sau procurorii, cu singura condiție ca ei să fie competenți în cauza respectivă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 decembrie 2020, Staatsanwaltschaft Wien (Ordine de transfer falsificate), C-584/19, EU:C:2020:1002, punctele 50 și 51].
- 31 Aceste patru autorități împărtășesc caracteristica de a fi toate susceptibile să participe la administrarea justiției [a se vedea prin analogie Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punctul 60]. De altfel, în conformitate cu această apreciere, ele sunt calificate drept „autorități judiciare”, în sensul acestei directive, așa cum reiese din articolul 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/41.
- 32 În plus, după cum reiese din însuși modul de redactare a articolului 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41, în special din utilizarea conjuncției coordonatoare „sau”, respectiva dispoziția enumeră în mod exhaustiv aceste patru autorități.
- 33 Această interpretare este susținută de articolul 2 litera (c) punctul (ii) din directiva amintită, care prevede că o a doua categorie de autorități intră în sfera noțiunii de „autoritate emitentă”. Această categorie include orice „altă” autoritate decât cele menționate la articolul 2 litera (c) punctul (i) din directiva în discuție, cu condiția ca o astfel de autoritate să aibă competența de a acționa în calitate de autoritate de anchetă în cadrul procedurilor penale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 2021, Spetsializirana prokuratura (Date de transfer și de localizare), C-724/19, EU:C:2021:1020, punctul 29]. Un ordin european de anchetă emis de o asemenea autoritate trebuie, înainte de a fi transmis autorității executante, să fie validat de o „autoritate judiciară” care intră sub incidența articolului 2 litera (c) punctul (i) din aceeași directivă.
- 34 În consecință, referirea la „orice altă autoritate”, cuprinsă la articolul 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/41, indică în mod clar că orice autoritate care nu este un judecător, o instanță judecătorească, un judecător de instrucție sau un procuror, vizați la articolul 2 litera (c) punctul (i) din această directivă, trebuie examinată în raport cu articolul 2 litera (c) punctul (ii) din directiva menționată. Prin urmare, o autoritate nejudiciară precum o autoritate administrativă poate intra sub incidența noțiunii de „autoritate emitentă”, în sensul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/41, în condițiile amintite la punctul 33 din prezenta hotărâre.
- 35 Rezultă că articolul 2 litera (c) din această directivă reflectă, la punctele sale (i) și (ii), distincția, inerentă principiului separării puterilor care caracterizează funcționarea unui stat de drept, între puterea judecătorească și puterea executivă. Astfel, autoritățile judiciare sunt considerate în mod tradițional a fi cele care participă la administrarea justiției, spre deosebire printre altele de

autoritățile administrative sau de serviciile de poliție, care fac parte din puterea executivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 noiembrie 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, punctul 35).

- 36 Din cele de mai sus rezultă că, având în vedere modul său de redactare, articolul 2 litera (c) din Directiva 2014/41 distinge două categorii de autorități emitente, care se exclud reciproc. Situația oricărei autorități care nu este menționată în mod explicit în enumerarea prevăzută la punctul (i) din respectiva dispoziție trebuie examinată în conformitate cu punctul (ii) din aceasta.
- 37 Or, administrațiile fiscale ale statelor membre nu figurează printre autoritățile enumerate limitativ la punctul (i) din dispoziția menționată. Prin urmare, ele trebuie considerate autorități emitente în sensul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din directiva în discuție, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la această dispoziție.
- 38 În al doilea rând, contextul în care se înscrie articolul 2 litera (c) din Directiva 2014/41 și obiectivul acesteia susțin de asemenea interpretarea literală a dispoziției menționate expusă la punctul 36 din prezenta hotărâre.
- 39 Astfel, în ceea ce privește interpretarea contextuală, trebuie să se observe, *primo*, că articolul 4 din Directiva 2014/41, care stabilește tipurile de proceduri pentru care poate fi emis un ordin european de anchetă, identifică, în acest scop, atât procedurile inițiate de o „autoritate judiciară”, cât și procedurile inițiate de „autorități administrative”. Așadar, acest articol confirmă relevanța distincției dintre cele două tipuri de autorități în cadrul legal instituit prin respectiva directivă și în special la articolul 2 litera (c) din aceasta.
- 40 *Secundo*, reiese dintr-o interpretare de ansamblu a dispozițiilor care figurează la articolul 1 alineatul (1) primul paragraf și la articolul 2 litera (c) din Directiva 2014/41 că emiterea unui ordin european de anchetă, care este un ordin judiciar, necesită, în orice caz, intervenția unei autorități judiciare. Astfel, un atare ordin trebuie ori să fie emis de o asemenea autoritate însăși, ori să fie validat de aceasta în cazul în care a fost emis de o „altă autoritate” în sensul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din această directivă.
- 41 La fel ca modul de redactare a acestor dispoziții, contextul lor conduce la o distincție clară între autoritățile judiciare și celelalte autorități care pot emite un ordin european de anchetă.
- 42 În ceea ce privește obiectivul Directivei 2014/41, trebuie amintit că respectiva directivă are ca obiect, astfel cum reiese din considerentele (5)-(8) ale acesteia, înlocuirea cadrului fragmentar și complex existent până la adoptarea directivei menționate în materie de obținere de probe în cauzele penale care au o dimensiune transfrontalieră și urmărește, prin instituirea unui sistem simplificat și mai eficient întemeiat pe un instrument unic denumit „ordinul european de anchetă”, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară pentru a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul de încredere ridicat care trebuie să existe între statele membre [Hotărârea din 16 decembrie 2021, Spetsializirana prokuratura (Date de transfer și de localizare), C-724/19, EU:C:2021:1020, punctul 36, precum și jurisprudența citată].
- 43 În această privință, obiectivul privind o cooperare simplificată și eficientă între statele membre impune o identificare simplă și neechivocă a autorității care a emis un ordin european de anchetă pentru a stabili dacă un atare ordin trebuie sau nu să facă obiectul unei validări de către o autoritate judiciară în temeiul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din Directiva 2014/41.

Interpretarea, reținută la punctul 36 din prezenta hotărâre, potrivit căreia cele două categorii de autorități emitente, în sensul articolului 2 litera (c) din această directivă, se exclud reciproc, permite atingerea acestui obiectiv, din moment ce este de natură să permită să se stabilească fără echivoc dacă o autoritate emitentă intră sub incidența punctului (i) sau a punctului (ii) din această dispoziție.

- 44 Din cele de mai sus rezultă că atât modul de redactare a articolului 2 litera (c) din Directiva 2014/41, cât și contextul în care se înscrie respectiva dispoziție și obiectivul urmărit de această directivă se opun interpretării funcționale invocate de guvernele austriac și german, potrivit căreia, atunci când, în temeiul dreptului național, o administrație fiscală își asumă drepturile și obligațiile acordate procurorului, administrația în discuție trebuie asimilată acestuia și, prin urmare, trebuie să fie calificată drept „autoritate emitentă”, în sensul articolului 2 litera (c) punctul (i) din directiva menționată.
- 45 Astfel, interpretarea amintită ar avea drept consecință că o administrație fiscală ar intra, în funcție de cadrul legal în care își exercită competențele, în sfera autorităților emitente vizate fie la articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41, fie la articolul 2 litera (c) punctul (ii) din aceasta. În plus, interpretarea menționată ar înlătura distincția clară realizată de respectiva directivă între autoritățile judiciare și autoritățile administrative. Ea ar avea ca altă consecință, atunci când o atare administrație intră sub incidența primei dispoziții, să permită emiterea unui ordin european de anchetă de către o administrație fiscală care face parte din puterea executivă fără nicio intervenție a unei autorități judiciare. Reținerea unei asemenea abordări ar fi, așadar, o sursă de insecuritate juridică și ar risca să complice sistemul de punere în aplicare a ordinului european de anchetă, precum și, prin urmare, să compromită instituirea unui sistem simplificat și eficient de cooperare între statele membre în materie penală.
- 46 Având în vedere ansamblul motivelor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 1 alineatul (1) primul paragraf și articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41 trebuie interpretate în sensul că:
- administrația fiscală a unui stat membru care, deși ține de puterea executivă a acestuia din urmă, desfășoară în mod autonom, în conformitate cu dreptul național, anchete fiscale în locul parchetului și prin asumarea drepturilor și obligațiilor conferite acestuia din urmă nu poate fi calificată drept „autoritate judiciară” și „autoritate emitentă” în sensul primei și, respectiv, al celei de a doua dintre dispozițiile amintite;
 - o astfel de administrație poate intra, în schimb, sub incidența noțiunii de „autoritate emitentă”, în sensul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din directiva menționată, în măsura în care sunt respectate condițiile prevăzute la această dispoziție.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 47 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 1 alineatul (1) primul paragraf și articolul 2 litera (c) punctul (i) din Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală

trebuie interpretate în sensul că:

- **administrația fiscală a unui stat membru care, deși ține de puterea executivă a acestuia din urmă, desfășoară în mod autonom, în conformitate cu dreptul național, anchete fiscale în locul parchetului și prin asumarea drepturilor și obligațiilor conferite acestuia din urmă nu poate fi calificată drept „autoritate judiciară” și „autoritate emitentă” în sensul primei și, respectiv, al celei de a doua dintre dispozițiile amintite;**
- **o astfel de administrație poate intra, în schimb, sub incidența noțiunii de „autoritate emitentă”, în sensul articolului 2 litera (c) punctul (ii) din directiva menționată, în măsura în care sunt respectate condițiile prevăzute la această dispoziție.**

Semnături